

Nr 383

Av fru **Ryding m. fl.**, om ökat statligt inflytande inom den värmländska skogs- och verkstadsindustrin, m. m.

Värmland tillhör de län som drabbats hårt av strukturrationaliseringen och dess följder. Arbetslöshet, kommunala problem, avfolkning, främst av länets norra delar, och en tilltagande utflyttning från länet i övrigt är företeelser som illustrerar detta.

Denna utveckling är till stor del en följd av det ensidiga näringslivet i Värmland. Därtill kommer att två storbolag, vilkas ekonomiska intressen knyts samman i en gemensam storbank, står för större delen av detta näringsliv.

Till följd av storbolagens hårt drivna rationalisering av skogsarbetet har skogsarbetarkåren avsevärt reducerats. Nedläggningar av pappers- och massaindustrier på olika håll i länet (Edsvalla, Forshaga, Jössefors och andra) har skapat ett bekymmersamt läge för de människor som därigenom ställts utan arbete men också för de berörda kommunerna liksom för länet som helhet. Det förhållandet att cellulosaindustrin koncentrerats till ett antal större enheter i vänerbäckenet förbättrar inte situationen för den arbetskraft som avskedats på andra håll. Dessa enheter är nämligen starkt automatiserade och fordrar därför liten betjäning. Statens medverkan krävs här för att få till stånd en modern skogsindustri med bondeskogen som råvarubas. Här bör även en industri för tillvaratagande av cellulosaindustrins avfallsprodukter komma med i bilden.

Även inom den värmländska järnindustrin är en liknande koncentration skönjbar. Där har även tjänstemännen och de kontorsanställda drabbats hårt av strukturomvandlingen. För att tillgodose sysselsättningsbehovet i länet — och då även för den kvinnliga arbetskraften — behövs därför statliga initiativ även på detta område. En verkstadsindustri med inriktning på vidareförädling av råvara från den värmländska järnindustrin skulle medföra en önskvärd differentiering av näringslivet i länet.

Kommunikationerna

Av största vikt för länets framtida ekonomiska utveckling är att kommunikationslederna förbättras. En förbindelseled mellan Väneren och Västerhavet är utomordentligt viktig för de industrier som finns och för möjligheten att etablera nya. Av undersökningar och utredningar som gjorts om olika alternativ till en sådan förbindelseled har vi funnit att alternativet

Vänersborg—Uddevallakanalen är det fördelaktigaste för Värmland och de grannlän som är beroende av en kanalled till Västerhavet. Den kan byggas för stort fartygstonnage utan risk för att ras uppstår, som fallet är i Trollhätteleden. Vänersborg—Uddevallaleden skulle också göra det möjligt för stora isbrytare att gå in i Vänern, vilket skulle öka förutsättningarna för att upprätthålla sjöfarten även vintertid. En kanalled av den storlek det här skulle bli fråga om skulle betyda att större mängder gods kunde fraktas till och från hamnarna vid Vänern, och samtidigt skulle avståndet mellan Vänern och havet förkortas.

Med hänsyn till den ökade och allt tyngre trafiken är det nödvändigt med en genomgripande förbättring av vägarna i länet. En motorväg från Örebro över Karlskoga mot Västerhavet skulle förbättra kommunikationerna i länets industriområde. För att skapa förutsättningar för samarbete i näringspolitiska frågor fordras en utbyggnad av vägnätet och förbindelserna med Norge.

Med hänvisning till det anförda föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa

att frågan om en statsägd skogsindustri i Värmland med i huvudsak den icke bolagsägda skogen som underlag utredes och att jämväl frågan om åtgärder i syfte att genom utveckling av nya produkter och vidareförädling tillvarata skogsindustrins avfallsprodukter prövas;

att med den värmländska järnindustrin som bas en statsägd verkstadsindustri i länet skapas;

att i syfte att förbättra kommunikationerna och gods-transportmöjligheterna förslag enligt alternativet kanalled Vänersborg—Uddevalla skyndsamt utarbetas och förelägges riksdagen; samt

att en plan utarbetas för en förbättring av vägnätet i länet enligt de i motionen ställda förslagen.

Stockholm i januari 1969

Gunvor Ryding (vpk) Eivor Marklund (vpk) C. H. Hermansson (vpk)